

IX. ULUSLARARASI AVRASYA KONGRESİ

22-25 HAZİRAN 2022

www.ejercongress.org

“Küreselleşmenin Bedeli: Özüne yabancılaşan birey, özüne yabancılaşan toplum”

Çağrılı Konuşmacı

Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK

Ankara Üniversitesi

Giriş: Burada ve şimdi

Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında 41 yılı geride bırakan bir eğitimci /akademisyen/ bilim insanı olarak, bizim alanımızda hep benimsediğimiz bir ilkedен yola çıkarak sözlerime başlamak istiyorum:

“Burada ve şimdi”

21.yüzyılın ilk 21 yılını geride bıraktık.,

‘Burada’ derken her birimiz farklı yerlerdeyiz. Belki aynı şehirde, aynı bölgede hatta aynı ülkede bile değiliz. Buradayız yani bu dünyadayız! Buradayız yani evrenin herhangi bir yerindeyiz!

‘Şimdi’ sizlerle birlikteyiz. Şu an, benim bulunduğum yerde saat 16.20 civarı, öğleden sonra. Belki birileri için şimdi, gecedir veya sabah kahve saati..

“Burada ve şimdi” aynı yerde aynı zaman diliminde olmasak da bizi birleştiren, birbirimize bağlayan sadece sanal ağ ve sosyal medya değil; yaşadığımız dünyada dert edindiğimiz gerçekler ve çözümlenmesi gereken ortak sorunlarımız var!

Evet, burada ve şimdi, uluslararası önemli bir toplantıda; *‘bölgesel sorunların yol açtığı göçler, mülteciler ve dezavantajlı grupların eğitimi’* ana teması çerçevesinde yaşadığımız sorunları ve eğitime yansımalarını tartışıyoruz.

Burada ve şimdi neler yaşıyoruz?

Bir kongrede bilgilerimizi paylaşıyoruz.. Araştırma sonuçlarını sunuyor ve irdeliyoruz:

‘Bağımsız değişkenler bağımlı değişkeni nasıl etkiliyor?’

‘Şu değişkenle diğeri arasında ne yönde, ne düzeyde, nasıl bir ilişki var?’

‘Bilinenlerden bilinmeyenleri nasıl yordayabiliriz?’

‘Değişkenleri/etkileyen koşulları nasıl düzenlersek, etkilenen/sonuçları nasıl değiştirebiliriz?’

Israrla ve bıkmadan, biteviye aynı çabayı sürdürüyoruz! Çünkü yaptığımız işin önemine inanıyoruz.. Bilimin ve eğitimin gücüne güveniyoruz.

Burada ve şimdi bunları tartışıyoruz. Biz bunu hep yapıyoruz çünkü bilim insanları ve eğitimciler olarak işimiz bu!. Yaptığımız işi önemsiyoruz, kendimizi önemsiyoruz.. İstiyoruz ki ortaya koyduğumuz veriler, bulgular dikkate alınsın, uygulamaya konsun ve dünya değişsin.

Dünya değişsin; daha güzel, daha eşitlikçi ve adil, daha anlamlı ve yaşanması bir dünya olsun!

...

Eskimeyen tartışma konusu: Nasıl bir eğitim?

Hani derler ya felsefe; dünyayı ve evreni anlamaya ve açıklamaya çalışır, eğitim ise değiştirmeye!

Bu yüzden biz yüzyıllardır eğitim üzerine konuşuruz, düşünürüz, araştırırız, tartışırız.. ve umut ederiz..

Eğitim sorunları, hem eski, hem yeni, hep gündemde olan, eskimeyen güncel sorunlardır. Toplumlar Aristo'dan beri tartışmaktadır eğitim sorunlarını. Belki zaman içinde niteliği değişmektedir bu sorunların ama önemi ve gündemdeki yeri pek değişmez. Çünkü EĞİTİM;

“Nasıl bir İNSAN ?

Nasıl bir TOPLUM ?

Nasıl bir DÜNYA ?”

sorularının karşılığını verir!.. Biz eğitimciler, bireyleri “eğiterek” düşündüğümüz toplumu ve istediğimiz dünyayı yaratabilmeyi umut eder dururuz.. Eğitimin tanımı da, bizim beklentilerimize bağlı olarak biçimlenir. Yirminci yüzyıla dek;

“Yetişkin kuşağın sahip olduğu bilgi ve becerileri genç kuşağa aktarması” olarak kabul edilen eğitim, 20.Yüzyılda *“davranış değiştirme”* olarak tanımlanmıştır. Eğitim kitaplarında yer alan ve ilgili derslerde ezberletilen S. Ertürk Hoca'nın tanımıyla;

“ Bireyin davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla, kasıtlı olarak, istendik değişiklikler oluşturma süreci...”

Ancak bu tanım yirminci yüzyıl biterken sorgulanmaya başlanmıştır.:

‘İstendik davranışı’ belirleyen kimler olacaktır?

Kime göre istendik?

Belli bir kesime göre *‘istendik’* olan davranışlar herkes için *‘istendik’* olmak durumunda mıdır?

Üstelik *‘kasıtlı olarak’* ifadesi, bir *‘zorlama’* , bir *‘empoze’* değil midir?”

Bir bakıma, *“Ağacı yaşken eğmek”* doğru mudur?

Bizim hakkımız mıdır?

Bizim haddimiz midir?

“Başkalarının davranışlarını değiştirme” yetkisini bize kim veriyor? Kime veriyor? Neye göre veriyor? Nasıl veriyor? Biz kimiz?..

Tüm bu sorular;

“Eğitimin, öğrenciye belirlenmiş davranışların empoze edildiği bir egemenlik ilişkisi olduğu” tartışmalarını gündeme getirmiştir uzunca bir süredir.

Karşı çıkıyoruz ve sorguluyoruz.. Burada ve şimdi.. Yaşadığımız bu ülkede, bulunduğumuz bölgede, var olduğumuz evrende ..

Biz psikolojik danışmanlar; insanın doğasının temelde iyiye yönelik olduğunu kabul ederiz. Öyle ki, 'doğal yazılımı'na uygun koşullar sağlandığında bireyin, öz'üne uygun gelişeceğini savunuruz. İşte bu yüzden 'Hümanistik Felsefe Ekolü ve İnsancıl Yaklaşım'ın desteklediği, insan hakları akımlarının yarattığı bakış açısının ortaya koyduğu eğitim tanımını benimseriz:

"Eğitim; bireyin doğuştan getirdiği gizilgüçleri keşfetmesi, ortaya koyması ve geliştirmesi sürecidir".

Buna göre eğitimin amacı da; bireyin '*kendini gerçekleştirme*'dir.

Oysa günümüzde eğitim, bizi doğal yazılımımızdan uzaklaştırarak öz benliğimize yabancılaştırıyor.

Burada ve şimdi, yaşadığımız hayatta mutlu değiliz..

Burada ve şimdi, kendimizden hoşnut değiliz..

Aldığımız eğitimden, bu eğitimin bize sağladığı sonuçlardan, kazandırdığı davranış değişikliklerinden memnun değiliz!

Öyle ki 2020 yılında yapılan araştırmalara göre OECD ülkeleri arasında eğitimden memnuniyet oranının en düşük olduğu ülke Türkiye!. Norveç'te bu oran %93 iken bizde sadece %25. Pandemi süreci ile bu oranın daha da düştüğünü hepimiz biliyoruz!

İnanıyorum ki bu kongrede bu durumun NEDEN'lerine ilişkin pek çok görüş ileri sürülecek, pek çok veri sunulacaktır. Şimdiye kadar olduğu gibi.. Daha önceki sayısız kongrede yapıldığı gibi.. Ya sonra?. Sonra ÇÖZÜM önerileri gelecektir gündemimize ve tartışmalar sürüp gidecektir..

NEDEN yerine NASIL sorusu

Biz psikolojik danışmanlar 'NEDEN?' sorusunu pek tercih etmeyiz.. Biliriz ki, her 'neden'in bir 'çünkü'sü vardır. Ancak bu neden-sonuç ilişkileri; insan davranışlarını anlamada ve toplumsal ilişkileri açıklamakta sanıldığı kadar basit ve kolay anlaşılabilir değildir. Genellikle nedenler; birikimsel, karmaşık ve dinamik bir yapıdadır. Uzun bir süreç içinde yavaş yavaş ve etkileşimsel bağlantısallık içinde oluşur. Bu yüzden kolayca neden ileri sürmek yanıltıcı olabilir.

Oysa, bu sorunları yaşayanlar olarak her birimiz, şu iki genel-geçer yoldan birini seçeriz; ya düşünsel olarak belli bir neden ileri sürüp suçlama ve yargılama yapar ya da iyi niyetle o 'neden' ortadan kalkarsa sorunun çözülebileceğine inanarak öneride bulunuruz.. Bu tip açıklamalar mantıklı ve geçerli gelir! Böylece görevimizi yerine getirdiğimizi düşünür ve rahatlarız!

Öyle ki, 17. Yüzyıldan beri Descartes'in "*Düşünüyorum, öyleyse varım*" önermesini fazlaca benimsemiş bir varlık olan insan, bilişsel çelişkilerden hoşlanmaz; mantıklı gerekçeler bulup durumu açıklar ve genellikle sorumluluğu dışa yükler ve böylece '*kendini savunur!*'

Aklına, düşünce gücüne fazlaca inanan insanlar olarak, bilim insanı olsun ya da olmasın, kendi uzmanlık alanına girsin ya da girmesin, her birimizin yaşanan sorunları açıklayan "*nedenleri*" ve "*çözüm önerileri*" vardır bu yüzden. Sürekli bunları konuşuruz, birileri gelsin bizi dinlesin, söylediklerimizi yapsın ve dünyamız değişsin diye bekler dururuz..

1994 yılında "*Descartes'in Yanılgısı*" kitabını yazan nöroloji ve psikoloji profesörü Antonio Damasio; duygu, akıl ve insan beyni ilişkilerini inceleyerek şu soruyu gündeme getirmiştir:

"Biz, hissedebilen düşünen makineler miyiz, yoksa düşünebilen hisseden makineler miyiz?"

Son 20 yılda nöro-psikoloji konusunda yapılan pek çok araştırma ve yazılan kitaplar, bizi yönetenin '*duygular*' olduğunu ortaya koymuştur. Öyle ki; mantık (düşünce) çıkarımlara/yargılara; duygular ise eylemlere yol açar. Bir diğer ifade ile insan olarak, duygularımıza göre davranırız! Çünkü bir '*makine*'

değil! Bu gelişmeler; davranışların nedenlerini bilinç ile değil, bilinçaltı ile açıklayan Freud'un görüşlerini bir kez daha haklı çıkarırken, akıllıca fikirler ileri sürerken neden akıllıca davranamadığımızı yeniden ve yeni bir yaklaşımla ele almayı gerektiriyor.

O halde gelin şöyle devam edelim:

Burada ve şimdi kendimizi nasıl hissediyoruz?

Kendimizi iyi hissediyor muyuz?

İçinde yaşadığımız dünyadan hoşnut muyuz?

Yaptıklarımız, yapmak istediklerimiz mi?

Şimdi yaşadığımız dünya, çocuklarımıza gönül rahatlığı ile bırakacağımız bir dünya mı?

Bunlara ilişkin şu an neler 'hissettiğimizizin' farkında mıyız? Farkında olduğumuzun bilincinde miyiz? İşte buna "*mindfulness (bilinçli farkındalık)*" diyoruz. Ne yaşadığımızın, onu yaşarken farkında olmak ve aynı anda kendine tanık olmak..

Eğer 'şu anda' yaşananların bilinçli olarak farkındaysak, bir diğer ifade ile, duygu olarak, düşünce olarak, deneyim olarak şu soruyu sormalıyız:

Peki, 'şimdi'ye uzanan yolu NASIL yürüdük?

Buraya NASIL geldik?

Neleri görmezden geldik? Neleri umursamadık? Nelere alıştık? Nelere duyarsızlaştık?

Küresel dünyada kendimizi NASIL kaybettik?

Giderek özümüze NASIL yabancılaştık?

Küreselleşmenin Bedeli

Küreselleşmenin bedeli mi bu ödediklerimiz? Yine bir 'neden' bulma kolaylığına kaçmadan inceleyelim birlikte; neler oluyor ve nasıl oluyor?

21.yy.da toplumlarının değerleri şu üç temel güç tarafından hızla dönüştürülmekte:

(1) Bireyciliğin yükselişi,

(2) Tüketim çılgınlığı,

(3) Dijital teknolojilerin gelişimi..

Bütün bu değişimler, 21.yüzyılda bize yeni krizler getirdi.. Üstelik küresel krizler.. Ve bu krizler çok hızlı dönüşümleri gerektirdi.

Hepimizin kaçınılmaz bir şekilde etkilendiği 21. Yüzyıl krizlerinin temel özellikleri neler?

*Küresel ölçekte olması

*Ekonomik dengeleri alt üst etmesi

*Savaşlar ve göçlerin artarak toplumsal yaşamı olumsuz etkilemesi

*Sınırları ortadan kaldırması..

*Uluslararası etkileşim-işbirliğini zorunlu hale getirmesi..

Bugünün küresel rekabet çağında, insanlar şaşkın ve hayatlarının anlamlarını yitirmiş durumdadır. Hızlı değişimlere hızla uyum sağlayamayan insan; ne hissettiğini, ne düşündüğünü, farkında olmadan nasıl 'dönüştüğünü' anlayamıyor.

Küreselleşme, değiştirip dönüştürdüğü, bazen de yok ettiği şeylerin içerisine benliklerimizi de katıyor; sonuçta yeni bir birey çıkıyor ortaya. Öyle ki 'arttırılmış gerçeklik (metaverse)' ile içine girdiğimiz dünya; kendi gerçekliğimizi giderek eksiltiyor ve sanal dünyada kendimizi yitiriyoruz! Kesin olan bir şey varsa o da hepimizin şu ya da bu şekilde bu sürecin bedellerini ödüyor olduğumuz gerçeği.

Liberal piyasa ekonomisinin/neoliberalizmin fikir babaları, küreselleşmenin bütün dünyaya refah artışı bahsedeceğini söylüyorlardı. Ama milyarlarca insan hâlâ fakirlik çekiyor, içecek su bulamıyor, tıbbî bakımdan ve eğitimden yoksun yaşıyor. Çevre tahribatı, iklim krizi de endişe verici boyutlara varmış durumda. Çünkü vahşi kapitalizm; 'her gözeneğinden kan sızan' doyumsuz bir canavar olarak, insanı (her açıdan) ve doğayı (her yönden) tüketerek küreselleşiyor.

Ulusal ekonomilerin birbirleriyle bütünleşme sürecine paralel bir biçimde, toplumsal sorunlar da küreselleşmiş ya da büyük ölçüde küreselleşme sürecinin sonuçlarından etkilenmeye başlamıştır. Ekonomik ve teknolojik faktörler yanında, ideolojik faktörler, hem küreselleşme sürecini etkilemekte hem de bu süreçten etkilenmektedir.

Bugün dünyadaki gidişatı etkileyen belli bir kitle küreselleşmeden kazanç elde etmektedir. Ancak küreselleşme sürecini etkileyen ve kazananlar yanında; bu süreçten etkilenen, fakat süreci etkileyemeyen ve çoğunluğunu da kaybedenlerin oluşturduğu kalabalık bir kitle vardır. Öyle ki; burada ve şimdi -hep kaybedenler olarak-yaşadıklarımızı gözden geçirdiğimizde görünenler şöyle özetlenebilir;

1. Toplumsal adaletsizlik ya da eşitsizlik

Ülkelerin fiziki ve iletişimsel sınırlarının giderek kalktığı ve ortaya küresel bir köyün çıktığı iddia edilse bile, herkesin bu küresel köyün vatandaşı olabileceği konusunda kuşku vardır. Bir taraftan küreselleşen güç odaklarının önündeki engeller sürekli kalkarken, vasıf düzeyi düşük, milyarlarca insanın önündeki engeller sürekli yükselmektedir.

Küreselleşme sürecinde giderek ivme kazanan eşitsizlik ve belirsizlik, tüm yeryüzü ölçeğinde yaygın bir şekilde güvensizliği de teşvik etmektedir. Sermaye sınıfı küresel ölçekte güçlenirken, yoksulluk da daha derin ve daha yaygın bir şekilde küreselleşmektedir. Dünya nüfusunun %1'lik 'zengin' kesiminin gelirinin, geri kalan %99'un gelirinin toplamından daha fazla olduğu bir dünyada eşitlik ya da adaletten söz etmek mümkün değildir.

2. Küreselleşme ve güvensizlik

Modern dünyanın temellerini oluşturan 'Aydınlanma' düşüncesi; aklın, bilimin ve teknolojinin gelişimine paralel olarak, insanoğlunun dünya üzerindeki kontrolünün çok daha artacağını iddia etmişti. Oysa, görüyoruz ki, aynı zamanda çağdaş uygarlığın özünü oluşturan Aydınlanma düşünürlerinin iddia ettiği şekilde; bilim ve teknoloji şimdiye kadar görülmedik düzeyde arttığı halde, insanın yaşam kalitesi artmamış, değişimin kontrolü gerçekleşmemiştir. Tam aksine, dünya giderek daha çok kontrolden çıkmaktadır. Ya da Giddens'in ifadesiyle "elimizden kaçıp giden bir dünya" ile karşı karşıyayız. Günümüzde artık bir düzenden değil, bir düzensizlikten bahsediyoruz.

3. Toplumsal çözümme

Küreselleşme sürecine paralel olarak ortaya çıkan eşitsizlik ve güvensizlik gibi unsurların ön plana geçmesi, orta sınıfların zayıflamaya yüz tutması, zenginle yoksul arasındaki mesafenin şimdiye kadar görülmedik düzeyde artışı; birçok ülkede toplumsal bütünleşmeyi tehdit eder bir hale

gelmiştir. Öyle ki toplumda 'farklı gruplar' arasında giderek bir ayrışma/ötekileştirme ve toplumsal çözüme yaratılmıştır.

Günümüzde sosyologların üzerinde ittifak ettiği konulardan birisi, giderek artan fundamentalist (köktendinci) hareketleri, küreselleşme sürecinin hızlandırdığı şeklindedir. Küreselleşmenin de etkisiyle, geleneksel bağlarından kopan insanlar, hızlı değişimlere uyum sağlayamadıkları durumda, tam tersine bir tutum benimseyerek, 'altın çağ' ya da 'cennet' arayışı umuduyla köklere (fundamentals) dönüşe yönelebilmektedirler.

4. Küreselleşme ve yabancılaşma

Öte yandan mevcut haliyle küreselleşme sürecinin sosyal sorumluluktan uzak olduğu ve çoğunlukla da çalışanlar için daha riskli bir düzeni beraberinde getirdiği sıkça dile getirilmektedir. Öyle ki çalışanlar, sonuçlarından etkilendikleri küreselleşmenin karar alma sürecinde henüz yerini alamamıştır.

Marx'ın 1844 El Yazmaları'nda dikkat çektiği '*yabancılaşma*' kavramı, diğer bir ifade ile, çalışan ve üreten insanın; kendi emeğine, ürettiği ürüne, kendine ve diğerlerine yabancılaşması olgusu, günümüzde, insanın yaşadığı dünyaya, bulunduğu topluma, sürdürdüğü yaşama ve insani değerlerine yabancılaşması olarak küresel boyutlarda genişlemiştir.

Değişen 'dünya anlayışı'

Artık anlamamız ve kabul etmemiz gereken anlayış;

Bugünün dünyasının Darwin'in "kuvvetli olanın yaşadığı; büyük balığın küçüğü yuttuğu" dünya olmadığı; dezavantajlı olanları yok sayarak kendi refahımızı sağlamanın sürdürülebilir bir yol olmayacağı gerçeğidir.

Savaşlar ve göçler nedeniyle az gelişmiş ülkelerden görece daha gelişmiş ülkelere yönelik hareketlilik; her iki kesimin de yaşam kalitesini aşağı çekmiştir. Gelenlere kucak açan pek çok ülke göçmenlere daha iyi bir yaşam düzeyi sağlamak yerine, onların küresel rekabetin çarklarına girmesine ve sömürülmesine göz yummaktadır.

Sınırların bir şekilde kalktığı, farklı kültürlerin, ırk, etnik köken vb grupların bir arada yaşaması gerçeği, 1980'li yıllarda Amerikalıların bir metafor olarak kullandığı "*Melting Pot/bir potada erimek*" kavramını anımsatıyor. Farklı kültürel grupların 'Amerikalı olma' kimliği altında bütünleştirilip birleştirilmesi ve tek kültür yaratma söylemine dayanan bu kavram, daha sonra terk edilerek "*salad bowl/salata kasesi*"; farklı kültürlerin kendine özgü niteliklerinin, güçlü yönlerinin, yerel farklılıkların korunarak, ancak üzerlerine ortak bir sos (Amerikalı olma paydası) dökülerek, bir arada yaşanabileceği söylemi benimsenmeye başlanmıştı.. Buna dayalı olarak da 'kültüre duyarlı' yaklaşımlardan söz edilir oldu her alanda..

Bu metafora dayanarak, günümüzde giderek '*küresel bir salata kasesi (global salad bowl)*' yaratılmak isteniyorsa, kuşkusuz ki üzerimize dökülen birleştirici sos; küresel kapitalizmin sömürdüğü tüm dezavantajlı grupların, kafa ve kol emeği ile çalışanların 'kan-ter-gözyaşı'ndan oluşacaktır.

Çünkü küreselleşen dünyayı, küreselleşen çok uluslu şirketler, destekledikleri siyasi aktörlerle yönetmektedir. Hepimiz biliyoruz ki Platon'dan beri ne krallar filozof ne de filozoflar kral oluyor!. Demokrasinin bugün geldiği noktada "seçimle gelen krallar" toplumları yönetiyor. Fransız düşünür Alain Badiou'nun ifadesi ile günümüzdeki "demokratik" siyasi sistemin, bir milyarlarca hiyerarşisinden başka bir şey olmadığı görülmektedir.

Bizler bilim insanları ve eğitimcilerin sorumluluğu, bu durumun 'nasıl'larını açıklayıp ortaya koyabilmek ve herkesin anlaması için onların sadece mantıklı gerekçelerini değil, insanın doğasına dayalı duygusal oluşumlarına dikkat çekmektir.

Nasıl ki insan organizması bütün sistemlerin ortak ve ahenkli işleyişiyle sağlıklı ve işlevsel olarak yaşamını sürdürebiliyorsa toplumlar da, küresel dünyada bu evrendeki bütün sistemlerin birlikte ve uyum içinde çalışmasıyla varlığını sürdürebilir. Çünkü 21.yüzyıldaki bilimsel gelişmeler bize insan organizmasında olduğu gibi evrende de;

"bütünsellik"

"etkileşimsellik"

"bağlantısallık" ilkelerinin geçerliği olduğunu kanıtlamıştır.

Bütün, kendini oluşturan parçaların toplamından fazladır ve aralarında *'etkileşimsel bir bağlantısallık'* mevcuttur. Herhangi bir parçayı yok sayarak, ihmal ederek varlığımızı denge ve uyum içinde sürdüremeyiz. Bir (birlik) olmadan bireysel olamayız! Bütün içinde bir olmak, senkronize olmak, birbirimizi gözetmek zorundayız. Bunun farkında olmak ve farkında olduğumuzun bilincinde olmak zorundayız.

"Birlik içinde çeşitlilik, çeşitlilik içinde birlik olma" ilkesini, insani özelliklerimizle deneyimleyerek yaşama geçirmek zorundayız.

Kurtuluş: Nasıl?

Evrendeki tüm canlıları sarıp sarmalayacak yeni bir etik anlayışına ihtiyacımız var.

Artık anlamalıyız ki toplumların kurtuluşu; tek başına kendini kurtararak değil, birbirlerine destek vererek hep birlikte olacak!

'Yabancılaşma'nın panzehiri olarak, yine Marx'dan bir alıntı ile sürdürelim; *"insan, insan olarak, insanın dünyayla ilişkileri de insani ilişkiler olarak kabul edilirse, sevgi yalnızca sevgiyle, iyilik yalnızca iyilikle değiştirilir. Önemli olan ne iseniz o olmak, olduğu gibi görünmektir."*

Çağlar boyunca dünyayı anlamaya ve değiştirmeye çalışan tüm bilim ve sanat insanlarının birleştikleri çözüm; insan doğasındaki sevgiyi ve iyiliği ortaya çıkarabilmek ve yaşatabilmektir.

Albert Einstein kızı Lieserl'e yazıp bıraktığı mektupta şöyle diyor:

"İzafiyet kuramını açıkladığım zaman çok az kişi beni anladı, şimdi insanlığa ulaşması için yazacaklarım da bu dünyada yanlış anlaşılma ve önyargıyla çarpıtılmaya mahkûm. Mektupları gerektiği sürece korumanı istiyorum, ta ki toplum şimdi açıklayacaklarımı kabul edecek düzeye gelene kadar. ."

Bu cümleler ile başlayan mektubunda ünlü bilim insanı, kızı aracılığı ile tüm insanlığa bakın neyi açıklıyor?

"Bilimin açıklayamadığı son derece kuvvetli bir güç var; bu güç herkesi kapsıyor ve yönetiyor, evrenin çalışmasını sağlayan her olgunun arkasında bile o var ve henüz o, bizim tarafımızdan tanımlanamadı."

Bu evrensel güç 'SEVGİ'dir.

Bilim insanları, evren için birleşik bir kuram ararken, görülemeyen en kuvvetli evrensel gücü unuttular.

Sevgi ışıktır; onu alıp verenleri aydınlatan...

Sevgi yerçekimidir, çünkü insanların birbirine çekim hissetmelerini sağlar.

Sevgi kuvvettir, çünkü bizdeki en iyiyi çoğaltır, insanlığın kör bencilliklerinde tükenmesini önler. Sevgi için yaşarız ve ölürüz. Bu güç her şeyi açıklar ve yaşama anlam katar. Bu bizim çok uzun süredir göz ardı ettiğimiz bir çelişkidir. Çünkü belki de insanın evrende kendi özgür iradesiyle kullanamayacağı tek enerji olduğu için sevgiden korkuyoruz.

Eğer türümüzün hayatta kalmasını istiyorsak, eğer hayatta bir anlam bulmamız gerekiyorsa, eğer dünyayı ve içinde yaşayan her duyarlı varlığı kurtarmak istiyorsak, sevgi tek ve biricik cevaptır”.

Einstein, mektubunda, enerji ve kütle arasında ilişki kurarak bilim dünyasında yeni bir çığır açan o ünlü eşitliğine atıf yaparak şöyle sürdürüyor satırlarını;

“E=mc² yerine, dünyayı iyileştirecek olan enerjinin; ışık hızının karesiyle çarpılacak sevgiyle sağlanabileceğini kabul edersek şu sonuca varıyoruz: Sevgi en kuvvetli güçtür, çünkü sınırı yoktur. İnsanlığın evrendeki bizim düşmanımız haline gelen diğer güçleri kullanmakta ve kontrol etmekteki başarısızlığından sonra kendimizi başka çeşit bir enerjiyle beslememiz zorunludur.

Belki bir sevgi bombası; gezegenimizi harap eden açgözlülük, nefret ve bencilliği tamamen yok edebilecek kadar güçlü bir cihaz yapmaya hazır değiliz.

Buna rağmen her bireyin içinde, enerjisini açığa çıkartmayı bekleyen küçük ama kuvvetli bir güç kaynağı var.

Bu evrensel enerjiyi almayı ve vermeyi öğrendiğimiz zaman; sevginin hepsini yendiğini, her şeyin ötesine geçtiğini doğrulayabileceğiz, çünkü sevgi hayatın özüdür.”

....

O halde “Burada ve şimdi” sevginin gücüne inanarak, herkesi sevgi ile kucaklayarak, bilim ve teknolojiyi yaşama sevgi ile uygulayarak, eğitimin gücünü sevgi ile kullanarak ilerleyelim. Öğrencilerimizi eğip bükmeden; kendi doğal yazılımlarına yabancılaşmadan gelişmelerine fırsat verelim. Dahası önce kendimizi eğitelim, özümüze dönelim. Aklımızı başımıza toplarken duygularımıza kulak verelim. Umudumuzu taze tutmak için geçmişimize bakalım; ‘burada ve şimdi’ geçmişin deneyimlerinden ders alarak, aynı hataları tekrarlamadan, geleceği umutla kurmak için çabalarımızı bilinçle/akılla ve inançla/sevgiyle sürdürelim.

Burada; yüzyıllardır pek çok uygarlığın yaşadığı tarihi ve kültürel zenginliklerle beslenmiş bu topraklarda, dünyanın takdirini kazanmış ve bize çağdaş uygarlık yolunu açmış Mustafa Kemal Atatürk’ün, halkının gücüne duyduğu güvenle kurduğu Türkiye Cumhuriyetinde yaşayan aydınlar olarak, eğitimciler olarak, bilim insanları olarak.. Köy Enstitüleri gibi öz kaynaklarını kullanarak çağdaş dönüşümü sağlayan bir eğitim modelini uygulayan eğitimcileri; Orhan Pamuk ve Aziz Sancar gibi Nobel ödüllü sanatçı ve bilim insanlarını yetiştiren bu ulus, yerel kaynaklarını kullanarak ve evrensel etik değerleri gözeterek küresel dünyada özgün ve özel bir konum elde edebilecek potansiyelindedir.

...

Sözlerimi, Nazım Hikmet’in dizeleri ile tamamlamak istiyorum:

“Eğer, hak haksızlıktan yüce,

Sevgi, nefretten üstün,

Aydınlık, karanlıktan güçlüyse..

Çaresi yok usta; biz kazanacağız!”

...

Yararlanılan Kaynaklar:

Alain Badiou ile röportaj, Birgün Gazetesi, 08 Mayıs 2022.

Binyazar, A. (2020) Cumhuriyet Gazetesi köşe yazısı (18 Aralık 2020 tarihli).

Bozkurt, V. (2000). *Küreselleşmenin Toplumsal Sonuçları* (researchgate.net/puplication/ 331413960 (21.04.2022 tarihinde alındı).

Damasio, A. (2021). *Descartes'in Yanılgısı*. Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık.

Guttek, G. (2001).*Eğitime Felsefi ve İdeolojik Yaklaşımlar*, çev: Nesrin Kale, Ütopya yay., Ankara.

Kural, İrem N. (2021), "1844 İktisadi ve Felsefi El Yazmaları Üzerine Genel Değerlendirme", *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 212-239.

Kılıç, T. (2022). "Son yılların üç önemli bilimsel devrimi ve tırtıldan kelebek olma okulu" *Bilişimdergisi.org.tr* (20.04.2022).

Kırman, T. Ve Atak, H.(2020) "Yabancılaşma: Kavramsal ve Kuramsal Bir Değerlendirme." *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (KÜSBD)* Cilt 10, Sayı 2, Temmuz 2020, Sayfa 279-295.

Millioğulları, A. (2007). *The socialist workers self-government and it's effect on the workers influence and the transcendence of alienation of labor in Yugoslavia*. (yayınlanmamış doktora tezi) ODTÜ.

Tansel, A. (2006). *Jean Paul Sartre'in Felsefesinde "Özgürlük, Sorumluluk ve Yabancılaşma" Kavramları* (yayınlanmamış yüksek lisans tezi) A.Ü Sos.Bil.Enstiüsü, Felsefe Bölümü, Ankara.

Yeşilyaprak, B. (2022). "Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Açısından Köy Enstitülerine Bakış" (bölüm yazarı), s. 238-259. *Köy Enstitüleri* (Hazırlayan: K. Kocabaş) İBB yayınları, İstanbul.

Yeşilyaprak, B. (2022). *Öz Terapi* (3.baskı) Ankara: Nobel Kültür Yayınları.